

Kompensaatiot osana hallintoa ja lainsäädäntöä

Olli Ojala

SYKE

Luontoympäristökeskus

Habitaattipankki ja kompensaatiot –
tulevaisuuden mahdollisuus?

Tieteiden talo

30.03.2016

Esityksen sisältö

Biodiversiteetin tila maailmalla ja Suomessa

Kompensaatiot osana biodiversiteettipolitiikkaa

... ja lainsäädäntöä

Biodiversiteetti vähenee maailmanlaajuisesti

- + Biodiversiteetin suojelemiseksi tehtäviä toimenpiteitä mittaavat indikaattorit osoittavat positiivista suuntausta.
  - Luonnonsuojelualueiden perustaminen
  - Poliitikat, lait (mm. vieraslajit)
  - Luonnonsuojeluun käytettävät resurssit
- Biodiversiteetti vähenee maailmanlaajuisesti eivätkä indikaattorit osoita vähenemisen taittuneen
- Myös ekosysteemipalvelujen tarjontaa kuvaavat indikaattorit osoittavat vähenevää trendiä
- Biodiversiteettiin kohdistuvien paineiden kasvun vähenemisestä ei ole merkkejä

Toimenpiteet eivät ole olleet riittäviä biodiversiteetin vähenemisen pysäyttämiseksi tai siihen kohdistuvien paineiden vähentämiseksi

Biodiversiteetin vähenemisen syyt

Syyt ovat samat maailmanlaajuisesti ja kansallisesti

Elinympäristöjen häviäminen ja heikkeneminen

Ilmastonmuutos

Rehevöityminen ja saastuminen

Liikakäyttö ja kestämaton käyttö

Vieraslajit

Global Biodiversity Outlook 3

Biodiversiteetin vähenemisen syyt

Elinympäristöjen häviäminen ja heikkeneminen on uhanalaistumisen tärkeä syy

- **Suomessa**

- Suomen lajien uhanalaisuus - punainen kirja 2010:
  - Elinympäristön muuttuminen yksittäisen lajin kannalta elinkelvottomaksi suoran ja aktiivisen ihmistoiminnan seurauksena on arvioitu yhdeksi yleisimmistä **lajeja** uhkaavista tekijöistä.
- Suomen luontotyyppien uhanalaisuus (2008):
  - Kaikki tärkeimmät **luontotyyppien** uhanalaistumisen syyt liittyvät suoraan ja aktiiviseen ihmistoimintaan, joka heikentää niiden laatua tai hävittää niitä.

Biodiversiteetin vähenemisen syyt

Syyt ovat samat maailmanlaajuisesti ja kansallisesti

- **Elinympäristöjen häviäminen ja heikkeneminen** on myös maailmanlaajuisesti tärkein biodiversiteettiin kohdistuva paine
- Erilaisia keinoja biodiversiteetin vähenemisen pysäyttämiseksi tarvitaan

Suurin vaikutus saadaan aikaan kohdistamalla toimenpiteet paineista tärkeimpiin.

YHTEINEN TULEVAISUUTEMME

Kompensaatio sopimuksissa, strategioissa ja toimintaohjelmissa

- Rion biodiversiteettisopimuksen strategisessa suunnitelmassa vuosille 2010-2020:
  - edellytetään taloudellisten voimavarojen kanavoimista biodiversiteetin turvaamiseen
  - kehotetaan harkitsemaan korvaus- ja kompensatiomenettelyitä
    - varmistaa, että ainutlaatuista monimuotoisuutta ei menetetä

CBD Aichi Biodiversity Targets (TARGET 20): By 2020, at the latest, the mobilization of financial resources for effectively implementing the Strategic Plan for Biodiversity 2011-2020 from all sources [...] should increase substantially from the current levels. [...]

"To consider biodiversity offset mechanisms where relevant and appropriate while ensuring that they are not used to undermine unique components of biodiversity"... Strategy for resource mobilization, objective 4.2

Kompensaatio sopimuksissa, strategioissa ja toimintaohjelmissa

- EU:n biodiversiteettistrategiassa edellytetään, että komissio laatii aloitteen, jolla varmistetaan *'No Net Loss of Biodiversity and Ecosystem Services'* esimerkiksi ekologista kompensaatiota tai korvaamista käyttäen
- Neuvoston loppupäätelmässä strategiaa ja laadittavaa periaatetta koskien korostetaan, että biodiversiteetin suojaksi laadittua EU-lainsäädäntöä ei saa samalla heikentää.

EU Biodiversity strategy: Target 2: maintain and restore ecosystems and their services. Action 7: Ensure no net loss of biodiversity and ecosystem services. 7b) The Commission will carry out further work with a view to proposing by 2015 an initiative to ensure there is no net loss of ecosystems and their services (e.g. through compensation or offsetting schemes).

The Council Conclusions of 19 December 2011: '...provided that this principle **does not entail any impairment of existing biodiversity as protected by EU nature legislation**'.

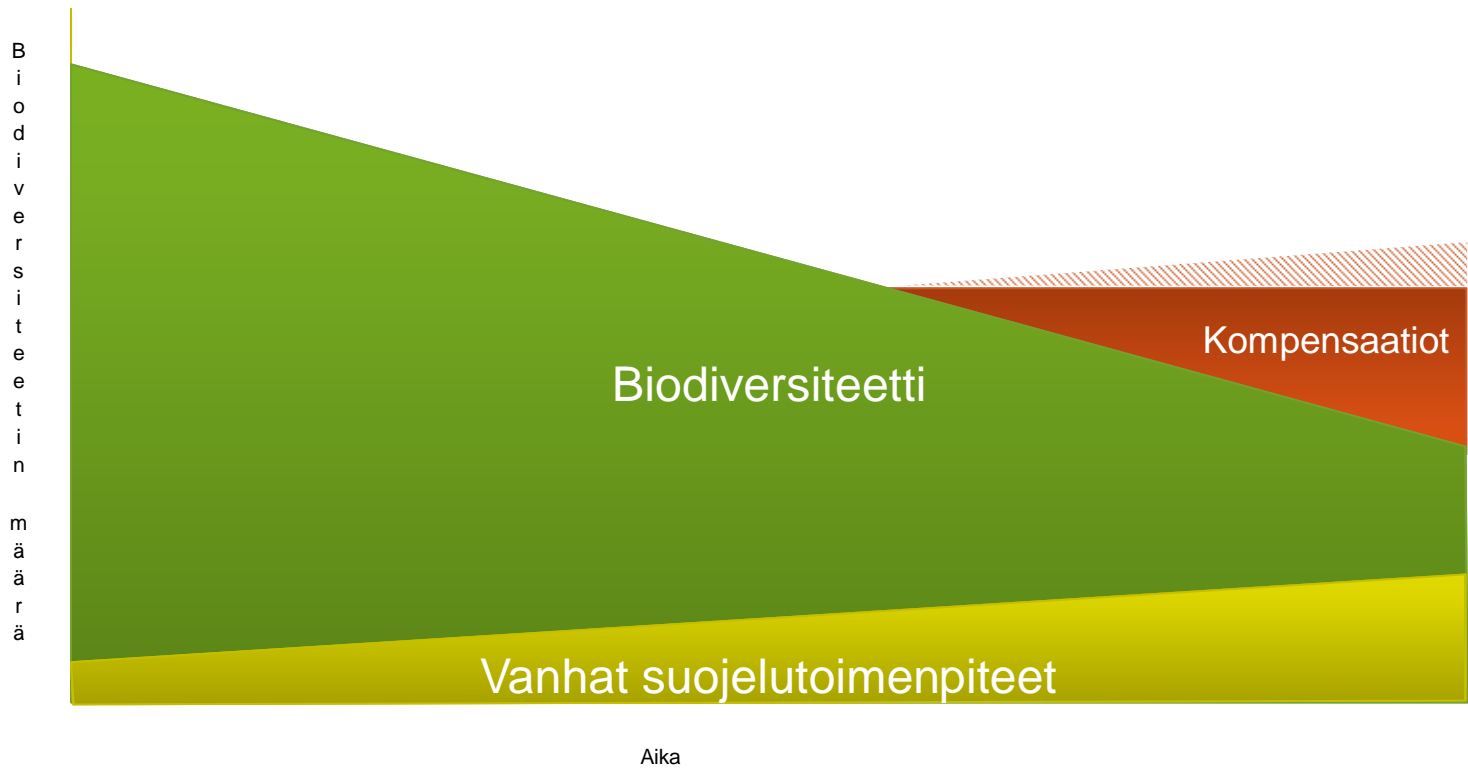
Kompensaatio sopimuksissa, strategioissa ja toimintaohjelmissa

SUOMEN LUONNON MONIMUOTOISUUDEN SUOJELUN JA KESTÄVÄN
KÄYTÖN STRATEGIA VUOSIKSI 2012–2020; LUONNON PUOLESTA –
IHMISEN HYVÄKSI ja TOIMINTAOHJELMA VUOSILLE 2013-2020

Toimenpide 13: Selvitetään mahdollisuudet soveltaa ekologista kompensatiota ennakoivasti kaavoitusta ja elinkeinoelämän hankkeita koskevassa lainsäädännössä.

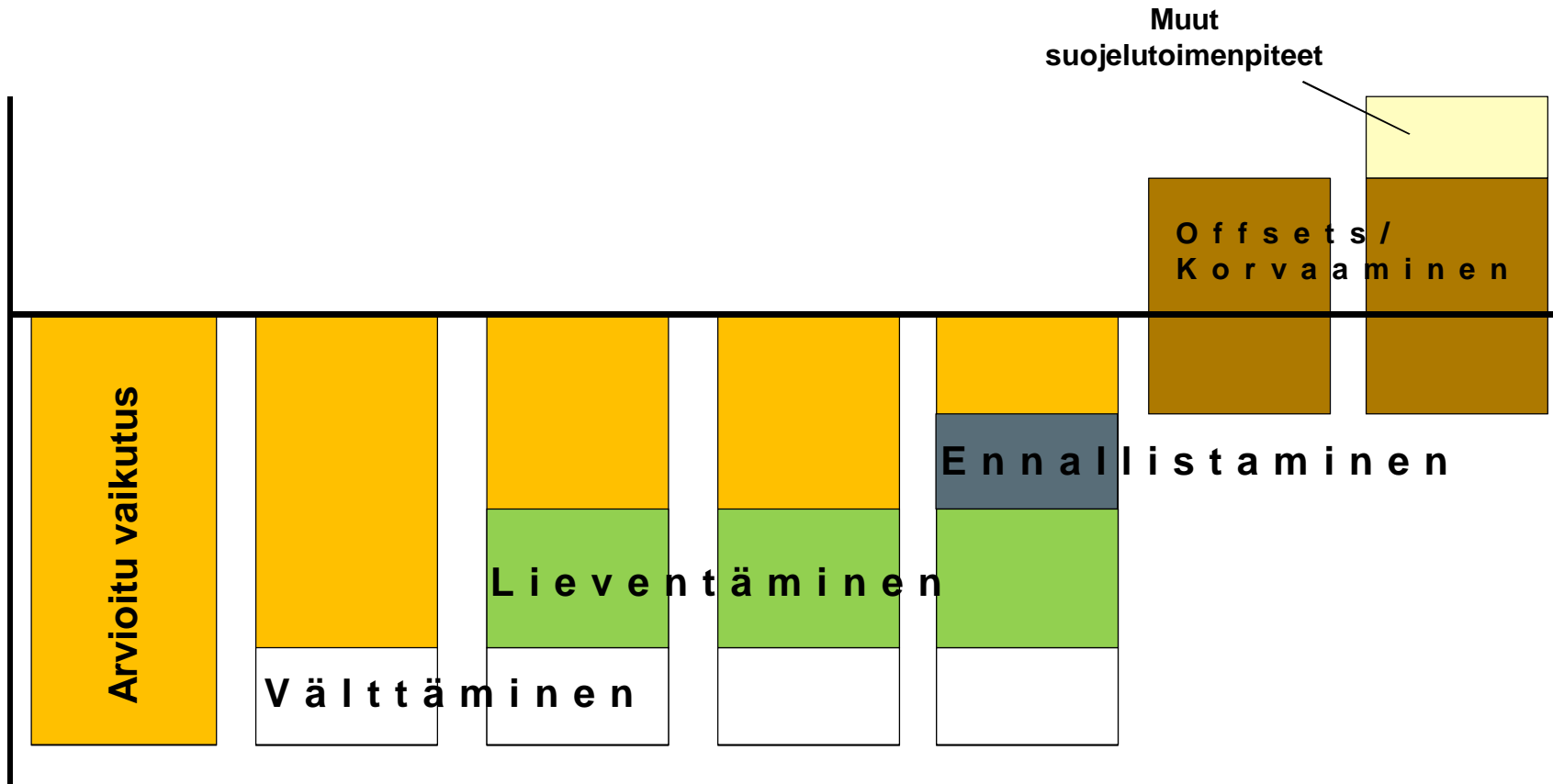
Yleiskatsaus kompensatioihin

No Net Loss of Biodiversity and Ecosystem Services

© Olli Ojala/SYKE

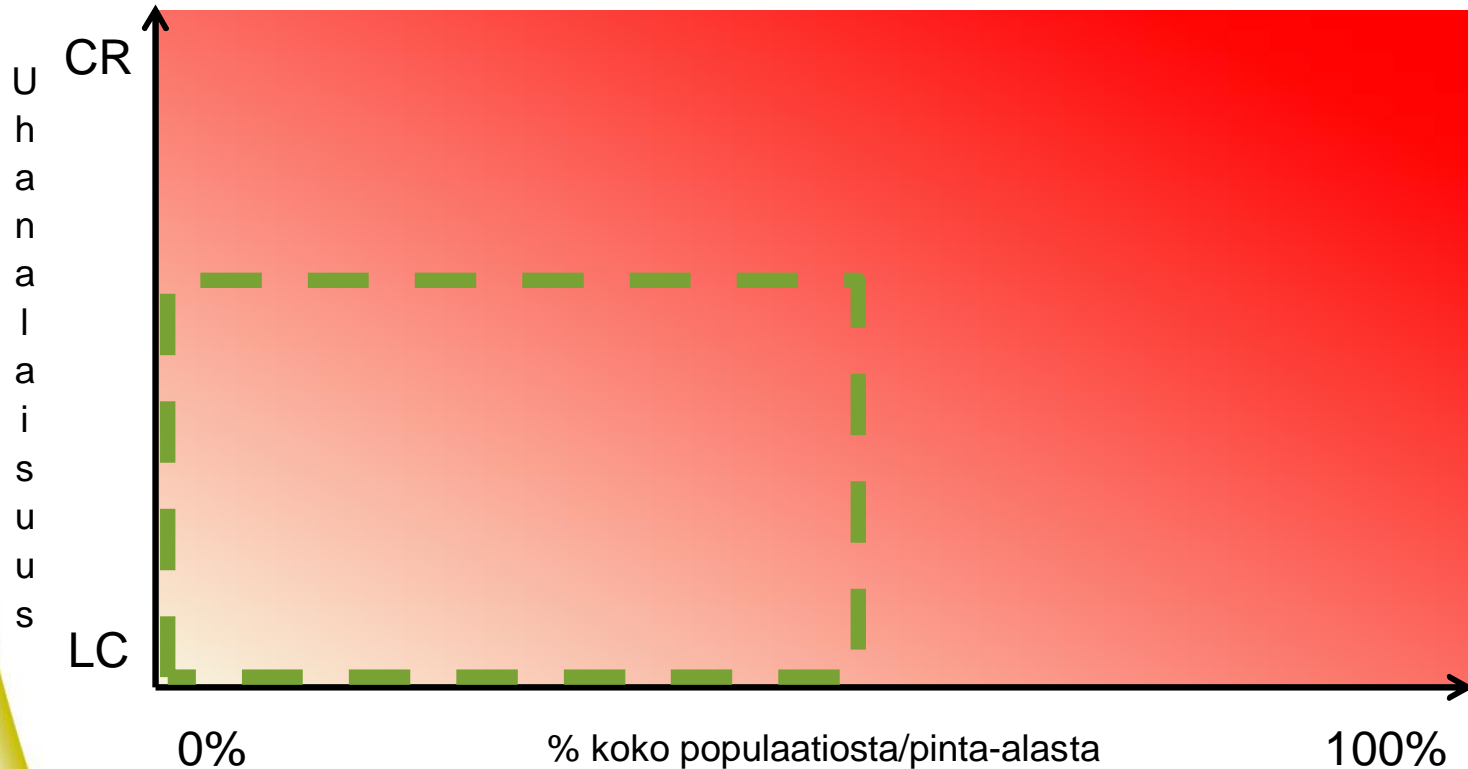
Lieventämistoimenpiteiden hierarkia

Negatiivinen vaikutus
biodiversiteettiin

Kompensointi vs. uhanalaisuus/harvinaisuus

- **Kompensointi mahdollista/ei mahdollista**
- **Korvaaminen samanlaisella tai ”paremmalla”**
- **Korvaaminen muualla/panostus toimenpiteisiin paikalla**

Suhde Suomen lainsäädäntöön

Kompensaatioiden suhteen tärkeää kansallista lainsäädäntöä

- Vesilaki
- Ympäristönsuojelulaki
- YVA ja SOVA
- Meripolitiikan puitedirektiivi
  - Integrated Coastal Zone Management
- Maankäyttö- ja rakennuslaki
- Laki eräiden ympäristölle aiheutuneiden vahinkojen korjaamisesta
  - 5 § Korjaavat toimenpiteet
    - ensisijainen korjaaminen, täydentävä korjaaminen ja korvaava korjaaminen
- Luonnonsuojelulaki
  - Natura 2000 –alueet; 65 §, 66 § ja 69 §
  - Tiukan suojelujärjestelmän lajit (Ldir Liite IV)

Kiitos!

Yhteystiedot:

Olli Ojala

oli.ojala@ymparisto.fi

+358 295 251 476

Ekosysteemipalvelut -ryhmä

Suomen ympäristökeskus